

“IK KAN HET NIET MEER AAN MIJN KINDEREN UITLEGGEN”

Met die verzuchting kwam mijn medebestuurslid Frank laatst de vergadering binnen. Zijn oudste dochter is 12. “Meestal lukt het me prima om regels, wetten en beleid uit te leggen gaat Frank verder. Maar met de stikstofproblematiek lukt me dat totaal niet.” aldus Frank. En ik moet zeggen het lukt mij ook niet. Mijn kinderen zijn 20 jaar en ouder. Hoe kan het dat boeren en koeien opeens ongewenst zijn. Zich ongewenst voelen!

De vereniging voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Water, Land & Dijken heeft 500 leden in het midden van Noord-Holland. Ruim 400 daarvan doen mee aan verschillende vormen van natuurbeheer of agrarisch natuurbeheer. Het zit ze bijna in de genen. Ik mag al 13 jaar voorzitter zijn van deze mooie organisatie.

In ons werkgebied liggen vijf Natura2000 gebieden. Aangewezen vanwege bijzondere natuurwaarden. Natuurwaarden die zijn ontstaan en vormgegeven door boerenhanden. Want of het nou om natuurgrasland of veenmosrietland gaat, er is een boer en een koe nodig om de natuur een kans te geven. Zo zijn de natuurwaarden ontstaan met de koe in de natuur. Zo zijn de natuurwaarden gebleven met de koe in de natuur. Ook na de aanwijzing tot Natura2000 gebied is daarin niets veranderd.

Ik sprak laatst de beheerder van het Wormer- en Jisperveld van Natuurmonumenten. Hij sprak zijn zorg uit: “Ik hoop niet dat er boeren uitgekocht/opgekocht worden, want ik heb nu al moeite om het beheer van het veld rond te zetten met de huidige boeren.”

Toch is dit het scenario wat dreigt met het beleidsvoornemen van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Provincies. Met de zogenaamde externe saldering gaat het ‘grote geld’ van Tata Steel, Schiphol en overige stikstofuitstoters hun vervuiling afkopen door boerenbedrijven ‘leeg te kopen’. Boeren die verder willen kunnen niet concurreren om rechten van collega-boeren over te nemen. De overheid komt er met een ‘habbekrats’ vanaf met deze marktwerking maar de ‘kaalslag’ levert de natuur geen winst.

De bijdrage van de Noord-Hollandse veehouderij aan de stikstofemissie in dit gebied bedraagt zo’n 30%. Beduidend minder dan landelijk. De veehouderij is hier volledig grondgebonden en het aantal dieren per hectare relatief laag. De bijdrage van de uitstoot van verkeer, luchtvaart en industrie zijn in Noord-Holland ver bovengemiddeld. De reden daarvoor hoef ik denk ik niet uit te leggen.

Ik wil jullie vragen om genuanceerd aan oplossingen te gaan werken. Maatwerk per gebied en in overleg met de stakeholders. Gebruik het motto: ‘Alleen ga je misschien sneller maar samen kom je verder’. En samen is nodig want er zijn nog meer complexe thema’s waar we elkaar ook keihard nodig hebben. Ik noem bijvoorbeeld bodemdaling, klimaat en duurzame energie.

Vorig jaar stonden er 75 trekkers op het Houtplein. Dit jaar zijn het er meer. En ik snap het dat ze hier zijn. Het gaat over de toekomst van honderden familiebedrijven en grote stukken levenswerk. Wat mij betreft slaan we volgend jaar de trekkers over omdat we SAMEN oplossingen gaan zoeken.

Want het is niet zo dat de sector niet wil. Meer dan 60% is de ammoniak uitstoot in 20 jaar verminderd door emissiearme technieken, betere benutting van mest en dure emissiearme stallen. Dit terwijl in diezelfde periode de emissie van vliegen verviervoudigd is en van het verkeer verdubbeld.

In overleg is er denk ik nog meer mogelijk, kan de sector nog meer 'leveren'. Neem alleen al dat we in Noord-Holland 'kampioen weidegang' zijn.

Maar dan moeten de verhoudingen wel evenredig zijn. Elke sector moet verhoudingsgewijs zijn bijdrage aan beperking van de stikstofemissie leveren. Hierbij moet de reeds geleverde inspanning mee genomen wordt.

Beste statenleden.

Mijn bijdrage is drieledig.

Het is een statement!! Een uitspraak een verklaring.

Maar het is ook een streep. De pijn moet evenredig verdeeld en het proces kan niet zonder de boeren!!

En, het is ook een uitgestoken hand. 'Samen komen we verder'. Laten we maatwerk leveren.

Ik wens jullie veel wijsheid en zorgvuldigheid toe waardoor Frank het vervolgens wel aan zijn dochter kan uitleggen.

Sjaak Hoogendoorn,
voorzitter Water, Land & Dijken

Ilpendam, 14 oktober 2019